

HOOFDSTUK 1

LUCHTKWALITEIT, KLIMAAT EN EMISSIES VAN LUCHTVERONTREINIGENDE STOFFEN

Foto: © Thinkstock

Meer informatie op :
<https://leefmilieu.brussels/themas/lucht-klimaat>
<https://leefmilieu.brussels/themas/binnenlucht>

Dit hoofdstuk is bijgewerkt tot de bepalingen die in werking zijn getreden op 1 december 2020

INHOUDSTAFEL

VOORNAAMSTE WETSBEPALINGEN	3
DOEL VAN DE WETGEVING	4
VOORNAAMSTE VERPLICHTINGEN	4
A. Algemene verplichtingen	4
B. Specifieke verplichtingen	5
1) Specifieke verplichtingen voor broeikasgasemissies	5
2) Specifieke verplichtingen betreffende de ozonlaag	5
3) Specifieke verplichtingen voor afvalverbranding	7
4) Specifieke verplichtingen voor asbest	8
5) Specifieke verplichtingen voor voertuigen	10
6) Specifieke verplichtingen voor carrosserieën	11
7) Specifieke verplichtingen voor textielreiniging met behulp van solventen	11
8) Benzeen en koolstofmonoxide (CO) in de lucht	11
9) Zwaveldioxide (SO ₂), stikstofoxides (NO _x) en stof	11
INBREUKEN	12
SANCTIES	15
A. Strafrechtelijke sancties	15
B. Administratieve sancties	15

VOORNAAMSTE WETSBEPALINGEN

De voornaamste wetsebepalingen ter zake zijn de volgende:

- Wetboek van inspectie, preventie, vaststelling en bestraffing van milieumisdrijven, en milieuaansprakelijkheid (hierna 'Wetboek van Inspectie en Milieuaansprakelijkheid')¹;
- Brussels Wetboek van Lucht, Klimaat en Energiebeheersing (hierna *BWLKE*)², boek 3;
- Verordening (EG) nr. 1005/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 16 september 2009 betreffende de ozonlaag afbrekende stoffen (hierna 'Verordening nr. 1005/2009')³;
- Verordening (EU) nr. 517/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 16 april 2014 betreffende gefluoreerde broeikasgassen en tot intrekking van verordening (EG) nr. 842/2006 (hierna 'Verordening nr. 517/2014')⁴;
- Ordonnantie van 5 juni 1997 betreffende de milieuvergunningen⁵; en
- De uitvoeringsbesluiten van de hierboven vermelde wetgeving, in het bijzonder de volgende besluiten:
 - Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 3 juni 2003 tot vaststelling van emissieplafonds voor bepaalde luchtverontreinigende stoffen⁶;
 - Koninklijk besluit van 26 juli 1971 tot oprichting van zones voor speciale bescherming tegen luchtverontreiniging⁷;
 - Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 28 juni 2001 betreffende de grenswaarden voor zwaveldioxide, stikstofdioxide en stikstofdioxiden, zwevende deeltjes en lood in de lucht⁸;
 - Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 5 juli 2001 betreffende de grenswaarden voor benzeen en koolmonoxide in de lucht⁹;
 - Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 18 april 2002 betreffende de vaststelling van langetermijndoelstellingen, streefwaarden en een alarm- en informatiedrempel voor de ozonconcentraties in de lucht¹⁰;
 - Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 21 juni 2018 betreffende de controle en het onderhoud van verwarmings- en klimaatregelingsystemen en betreffende de erkenning van de personen die deze handelingen uitvoeren¹¹;
 - Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 21 juni 2018 betreffende de voor de verwarmingssystemen en klimaatregelingsystemen van gebouwen geldende EPB-eisen bij hun installatie en tijdens hun uitbatingperiode¹²;
 - Besluiten van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering tot vaststelling van de sectorale uitbatingvoorwaarden, in het bijzonder de volgende besluiten:
 - > Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 10 april 2008 betreffende de voorwaarden die van toepassing zijn op de werven voor de verwijdering en de inkapseling van asbest¹³;
 - > Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 29 november 2018 betreffende de voorwaarden tot exploitatie van de koelinstallaties¹⁴;
 - > Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 15 mei 2003 tot vaststelling van de exploitatievoorwaarden voor bepaalde installaties voor het overspuiten van voertuigen of voertuigonderdelen die gebruik maken van oplosmiddelen¹⁵; en
 - > Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 12 juli 2001 tot vaststelling van de exploitatievoorwaarden voor de textielreiniging met behulp van solventen¹⁶.

¹ Ordonnantie van 25 maart 1999, vroeger getiteld 'Ordonnantie betreffende de opsporing, de vaststelling, de vervolging en de bestraffing van misdrijven inzake leefmilieu' (B.S., 24 juni 1999), zoals hernoemd en gewijzigd door de ordonnantie van 8 mei 2014 (B.S., 18 juni 2014).

² Ordonnantie van 2 mei 2013 houdende het Brussels Wetboek van Lucht, Klimaat en Energiebeheersing B.S., 21 mei 2013.

³ PBEU, L. 286 van 31 oktober 2009, p. 1.

⁴ PBEU, L. 161 van 14 juni 2006, p. 1.

⁵ B.S., 26 juni 1997.

⁶ B.S., 19 juni 2003.

⁷ B.S., 26 juli 1971.

⁸ B.S., 26 juli 2001.

⁹ B.S. 21 september 2001.

¹⁰ B.S., 11 juni 2002.

¹¹ B.S., 3 augustus 2018.

¹² B.S., 3 augustus 2018.

¹³ B.S., 18 juni 2008.

¹⁴ B.S., 19 december 2018.

¹⁵ B.S., 12 juni 2003.

¹⁶ B.S., 1 september 2001.

DOEL VAN DE WETGEVING

Deze wetgeving streeft naar de evaluatie en de verbetering van de luchtkwaliteit en van de binnenlucht om de schadelijke gevolgen voor de gezondheid en het leefmilieu te voorkomen en te verminderen, en in het bijzonder het terugdringen van de emissies van luchtverontreinigende stoffen die precursoren zijn van eutrofiërende, verzurende en troposferische ozon, van broeikasgassen, van persistente organische verontreinigende stoffen en van verontreinigende stoffen die de stratosferische ozonlaag aantasten¹⁷.

VOORNAAMSTE VERPLICHTINGEN

A. Algemene verplichtingen

Foto : © Herman Ricour

Structurele maatregelen bedoeld om de luchtverontreiniging te verminderen en de blootstelling aan bepaalde deeltjes terug te dringen, worden genomen door de Regering¹⁸ in geval van overschrijding van de grenswaarde of van de streefwaarde van één of meerdere verontreinigde stoffen en op basis van het gewestelijk Lucht-Klimaat-Energieplan en de plannen inzake luchtkwaliteit.¹⁹

Om het hoofd te bieden aan een dreigende overschrijding of overschrijding van een grenswaarde of alarmdrempel, kan de Regering ook een actieplan goedkeuren²⁰. Zo werd een dergelijk plan in het leven geroepen om luchtverontreinigingspieken door micropartikels en stikstofdioxide te voorkomen; mogelijke maatregelen zijn, naargelang het geval, het optrekken van de snelheidscontroles, de invoering van een snelheidsbeperking op bepaalde wegen, een rijverbod voor vrachtwagens of andere voertuigen, of het beperken van de binnentemperatuur in openbare gebouwen waar tertiaire activiteiten worden verricht²¹.

Er gelden tevens wettelijke voorschriften van uiteenlopende aard om de luchtverontreiniging te beperken. Verwarmingssystemen in gebouwen moeten bijvoorbeeld periodiek gecontroleerd worden door een erkend verwarmingsketeltechnicus²². Zo wordt een EPB-periodieke controle bijvoorbeeld minstens om de twee jaar uitgevoerd voor verwarmingsketels op gas en minstens elk jaar voor verwarmingsketels op mazout²³.

Bovendien kunnen ook uitbatingvoorwaarden worden opgelegd aan de vergunninghouders en/of uitbaters van ingedeelde inrichtingen, meer bepaald om de luchtkwaliteit te vrijwaren. Zo bijvoorbeeld:

- is de houder van een milieuvergunning in het bijzonder verplicht om alle nodige maatregelen te treffen om de gevaren, hinder of ongemakken veroorzaakt door de inrichtingen te voorkomen²⁴, meer bepaald op het vlak van luchtverontreiniging;
- moeten de houder van een milieuvergunning en de uitbater van een ingedeelde inrichting de algemene uitbatingvoorwaarden naleven die desgevallend door de Regering opgelegd zijn voor de categorie van inrichtingen waar de inrichting onder valt²⁵ evenals de bijzondere uitbatingvoorwaarden opgenomen in de milieuvergunning²⁶; en
- moet de houder van een voorafgaande aangifte en de uitbater van een ingedeelde inrichting waarvoor een aangifteplicht geldt, de algemene uitbatingvoorwaarden naleven die desgevallend door de Regering opgelegd zijn voor de categorie waar zijn inrichting onder valt²⁷ evenals de bijzondere uitbatingvoorwaarden die hem desgevallend worden opgelegd na ontvangst van de aangifte²⁸.

¹⁷ Artikel 1.2.1, 7° en 8°, van het BWLKE.

¹⁸ Zie het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 3 juni 2003 tot vaststelling van emissieplafonds voor bepaalde luchtverontreinigende stoffen.

¹⁹ Artikel 3.2.8 van het BWLKE.

²⁰ Artikel 3.2.11 van het BWLKE.

²¹ Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 27 november 2008 tot bepaling van de dringende maatregelen om piekperiodes van luchtverontreiniging door fijnstof en door stikstofdioxiden te voorkomen, B.S., 24 december 2008.

²² Artikel 2.2.17 van het BWLKE.

²³ Art. 2.2.1 van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 21 juni 2018 betreffende de controle en het onderhoud van verwarmings- en klimaatregelingssystemen en betreffende de erkenning van de personen die deze handelingen uitvoeren.

²⁴ Artikel 96; § 1, 1°, gecombineerd met artikel 63, § 1, 3°, van de ordonnantie van 5 juni 1997 betreffende de milieuvergunningen.

²⁵ Krachtens artikel 6, § 1, van de ordonnantie van 5 juni 1997 betreffende de milieuvergunningen.

²⁶ Krachtens artikel 56 van de ordonnantie van 5 juni 1997 betreffende de milieuvergunningen.

²⁷ Krachtens artikel 6, § 2 van de ordonnantie van 5 juni 1997 betreffende de milieuvergunningen.

²⁸ Krachtens artikel 6, § 1, en artikel 68 van de ordonnantie van 5 juni 1997 betreffende de milieuvergunningen.

B. Specifieke verplichtingen

1) Specifieke verplichtingen voor broeikasgasemissies

De uitbaters van bepaalde inrichtingen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (opgesomd in bijlage 3.3 van het BWLKE; het gaat bijvoorbeeld om inrichtingen voor de fabricage van glas, de productie van papier of karton, de productie van pulp en kalk) ontvangen elk jaar emissierechten voor broeikasgassen of kunnen die verwerven²⁹.

Het volgende jaar moeten de uitbaters een hoeveelheid emissierechten inleveren die gelijk is aan de totale broeikasgasemissies³⁰ en, standaard, een (geïndexeerd) bedrag betalen van 100 euro per ton kooldioxide-equivalent³¹.

2) Specifieke verplichtingen betreffende de ozonlaag

Het is voor ondernemingen verboden de gereguleerde stoffen die opgesomd staan in bijlage I van de Verordening nr. 1005/2009 (meer bepaald chloorfluorkoolstoffen, halonen, tetrachloorkoolstof, methylbromide en chloorfluorkoolwaterstoffen) of producten of apparaten die gereguleerde stoffen bevatten of nodig hebben, te produceren, te gebruiken of uit te voeren, behoudens in bepaalde omstandigheden en onder bepaalde voorwaarden vastgelegd in dezelfde verordening³².

Met '**onderneming**' wordt bedoeld "elke natuurlijke persoon of rechtspersoon die:

- a) gereguleerde stoffen of nieuwe stoffen produceert, terugwint, recycleert, regeneert, gebruikt of vernietigt,
- b) dergelijke stoffen invoert,
- c) dergelijke stoffen uitvoert,
- d) dergelijke stoffen op de markt brengt, of
- e) koel-, klimaatregelings- of warmtepompapparatuur dan wel brandbeveiligingssystemen exploiteert die gereguleerde stoffen bevatten;"³³

Daarnaast moeten ondernemingen de stoffen genoemd in bijlage I van Verordening nr. 1005/2009 vernietigen, recyclen of regenereren:

- voor stoffen in koel-, klimaatregelings- en warmtepompapparatuur³⁴, apparatuur die oplosmiddelen bevat en systemen voor brandbeveiliging en brandblusapparaten, moeten ondernemingen systemen installeren voor de terugwinning van die stoffen om ze te kunnen vernietigen, recyclen of regenereren³⁵
- stoffen in alle andere producten en apparatuur³⁶ moeten door de onderneming worden teruggewonnen waar dat technisch en economisch haalbaar is³⁷; en
- de stoffen en producten die gereguleerde stoffen bevatten, worden vernietigd met de goedgekeurde technieken opgesomd in bijlage VII van de Verordening nr. 1005/2009 dan wel, indien ze niet genoemd worden in de bijlage, door de ecologisch meest aanvaardbare vernietigingstechniek, zonder dat daar buitensporige kosten mee gemoeid zijn³⁸.

²⁹ Artikel 3.3.1 en 3.3.5 van het BWLKE

³⁰ Artikel 3.3.6 van het BWLKE.

³¹ Artikel 3.4.1, eerste lid, van het BWLKE.

³² Artikelen 3 tot 8, 10 tot 13 en 17 van de Verordening nr. 1005/2009.

³³ Artikel 3, 26°, van de Verordening nr. 1005/2009.

³⁴ Met uitzondering van de houders voor het vervoer en de opslag van gereguleerde stoffen (artikel 3 van de Verordening nr. 1005/2009).

³⁵ Artikel 22, § 1, van de Verordening nr. 1005/2009.

³⁶ Met uitzondering van de houders voor het vervoer en de opslag van gereguleerde stoffen (artikel 3 van de Verordening nr. 1005/2009).

³⁷ Artikel 22, § 4, van Verordening nr. 1005/2009.

³⁸ Artikel 22, § 2, van Verordening nr. 1005/2009. Zie ook artikel 22, § 4, van de Verordening nr. 1005/2009.

Voorts, wat betreft koelinstallaties:

- Het gebruik van producten beoogd door bijlage I van verordening (EG) nr. 1005/2009 (dat wil zeggen de koelvloeistoffen CFK en HCFK) als koelvloeistoffen in koelinstallaties, is verboden³⁹;
- Een voorafgaande aangifte is vereist voor de uitbating van een koelinstallatie die een koelcircuit bevat⁴⁰:
 - die 5 ton CO₂ equivalent of meer gefluoreerde broeikasgassen bevat zoals bedoeld in bijlage I van voornoemde verordening (EU) nr. 517/2014 en de eventuele latere wijzigingen ervan, afzonderlijk of in een mengsel; of
 - waarvan het maximale elektrische vermogen dat wordt geabsorbeerd door de compressor(en) gelegen op eenzelfde circuit meer bedraagt dan 10 kW maar minder dan 100 kW;
- Een milieuvergunning is vereist voor de uitbating van een koelinstallatie⁴¹:
 - die 3 kg of meer koelvloeistof bevat behorend tot een van de volgende veiligheidsgroepen A2L, A2, B2L, B2, A3 of B3, zoals gedefinieerd in bijlage E van norm NBN EN 378-1:2016; of
 - die een koelcircuit bevat waarvan het maximale elektrische vermogen dat wordt geabsorbeerd door de compressor(en) gelegen op eenzelfde circuit meer bedraagt dan of gelijk is aan 100kW;
- Vanaf 1 januari 2020 is het gebruik van HFK's, met een GWP van 2 500 of meer (R404A, R507,...) voor de service of het onderhoud van koelapparatuur met meer dan 40 ton CO₂-equivalent, verboden, behoudens uitzondering voorzien door Verordening nr. 517/2014⁴².

Photo : © Thinkstock

Tot 1 januari 2030 is het bovengenoemde verbod niet van toepassing op de volgende categorieën gefluoreerde broeikasgassen⁴³:

- geregeneerde HKF's met een GWP van 2 500 of meer die worden gebruikt voor het onderhoud of de service van bestaande koelapparatuur, mits zij overeenkomstig de Verordening 517/2014 zijn geëtiketteerd⁴⁴;
- gerecyclede HKF's met een GWP van 2 500 of meer die worden gebruikt voor het onderhoud of de service van bestaande koelapparatuur, mits zij uit dergelijke apparatuur zijn teruggewonnen;

Deze gerecyclede gassen mogen alleen worden gebruikt door de onderneming die de terugwinning ervan heeft uitgevoerd in het kader van het onderhoud of de service, of door de onderneming voor wiens rekening de terugwinning is uitgevoerd in het kader van het onderhoud of de service⁴⁵.

- CFK's en HCFK's in koelapparatuur moeten vervangen worden door toegelaten koelmiddelen, zoniet moeten deze installaties buiten dienst worden gesteld;
- Alle maatregelen die technisch en economisch mogelijk zijn worden genomen om lekkage van koelvloeistoffen te beperken tot maximum 5 % per kalenderjaar⁴⁶. Bovendien wordt elk lek dat wordt opgespoord, zo snel mogelijk hersteld (maximaal binnen 14 dagen voor installaties die HFK-koelvloeistoffen bevatten)⁴⁷; en

³⁹ Art. 41 van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 29 november 2018 betreffende de voorwaarden tot exploitatie van de koelinstallaties.

⁴⁰ Rubriek 142-A van de lijst met ingedeelde inrichtingen. Zie ook het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 29 november 2018 betreffende de voorwaarden tot exploitatie van de koelinstallaties.

⁴¹ Rubriek 142-B van de lijst met ingedeelde inrichtingen. Zie ook het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 29 november 2018 betreffende de voorwaarden tot exploitatie van de koelinstallaties.

⁴² Artikel 13, § 3 van de Verordening nr. 517/2014.

⁴³ Artikel 13, § 3 van de Verordening nr. 517/2014.

⁴⁴ Zie artikel 12, § 6 van de Verordening nr. 517/2014.

⁴⁵ Artikel 13, § 3 van de Verordening nr. 517/2014.

⁴⁶ Artikel 4 van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 29 november 2018 betreffende de voorwaarden tot exploitatie van de koelinstallaties.

⁴⁷ Artikel 6 van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 29 november 2018 betreffende de voorwaarden tot exploitatie van de koelinstallaties.

- Koelapparatuur moet periodiek gecontroleerd worden op lekkage⁴⁸ en op het bijhouden van een register⁴⁹.

Tot slot is het gebruik van brandbeveiligingssystemen en brandblussers die halonen bevatten verboden, dergelijke apparatuur moet buiten werking worden gesteld⁵⁰.

'CFK's' zijn chloorfluorkoolwaterstoffen. Ze maken deel uit van de gassen die verantwoordelijk zijn voor de aantasting van de ozonlaag. De twee voornaamste afgeleiden van CFK's zijn halonen en HCFC's.

3) Specifieke verplichtingen voor afvalverbranding

Algemeen genomen moet het afvalbeheer gebeuren zonder het milieu te schaden en, in het bijzonder, zonder risico's voor de lucht of geurhinder te veroorzaken⁵¹.

Het is verboden afvalstoffen te vernietigen door verbranding in open lucht, behalve wanneer het gaat om plantaardige afvalstoffen afkomstig van het onderhoud van tuinen of de ontbossing of ontginning van terreinen (of bedrijfslandbouwkundige werkzaamheden)⁵².

Tot slot is een milieuvergunning verplicht voor de uitbating van een installatie voor de verbranding of meeverbranding van afvalstoffen⁵³. Zulke uitbating is onderworpen aan algemene uitbatingvoorwaarden, meer bepaald om de luchtkwaliteit te vrijwaren⁵⁴, en aan bijzondere uitbatingvoorwaarden vastgelegd in de eigenlijke milieuvergunning, die ook bedoeld kunnen zijn om de luchtkwaliteit te vrijwaren en die niet minder streng mogen zijn dan de algemene uitbatingvoorwaarden⁵⁵. Zo bijvoorbeeld:

- moet de uitbater van de verbrandings- of meeverbrandingsinstallatie wat betreft de aflevering en ontvangst van de afvalstoffen alle nodige voorzorgsmaatregelen treffen om, in de mate van het mogelijke, alle negatieve gevolgen voor het milieu, zoals luchtverontreiniging en geurhinder, te voorkomen of te beperken. Die voorzorgsmaatregelen moeten voldoen aan minimumvereisten⁵⁶;
- moeten de verbrandings- en meeverbrandingsinstallaties bepaalde emissiegrenswaarden respecteren⁵⁷;
- moeten er verschillende metingen van luchtverontreinigende stoffen en desbetreffende controles gebeuren, volgens de vastgelegde reglementaire voorwaarden⁵⁸, en het resultaat van die metingen moet worden doorgegeven aan Leefmilieu Brussel binnen een termijn die afhangt van het soort meting; en
- moet Leefmilieu Brussel onmiddellijk worden ingelicht van elke overschrijding van de grenswaarden⁵⁹.

⁴⁸ Artikel 5 van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 29 november 2018 betreffende de voorwaarden tot exploitatie van de koelinstallaties.

⁴⁹ Artikel 7 van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 29 november 2018 betreffende de voorwaarden tot exploitatie van de koelinstallaties.

⁵⁰ Artikel 6, § 2, van Verordening nr. 1005/2009.

⁵¹ Artikel 17, 1° en 2° van de ordonnantie van 14 juni 2012 betreffende het afval.

⁵² Artikel 6 van het koninklijk besluit tot oprichting van zones voor speciale bescherming tegen luchtverontreiniging.

⁵³ Rubrieken 50, 81, 216 en 219 van de lijst van ingedeelde inrichtingen.

(http://app.leefmilieubrussel.be/lijsten/?nr_list=IC_LIST).

⁵⁴ Zijn er algemene uitbatingvoorwaarden opgenomen in, enerzijds, artikel 63 van de ordonnantie van 5 juni 1997 betreffende de milieuvergunningen en, anderzijds, in het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 21 november 2002 betreffende de verbranding en de meeverbranding van afval (B.S., 20 februari 2003).

⁵⁵ Op grond van artikel 56 van de ordonnantie van 5 juni 1997 betreffende de milieuvergunningen en met naleving, in het bijzonder, van artikel 2, § 1, eerste lid, en artikel 4bis, § 1, c) en e) van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 21 november 2002 betreffende de verbranding en de meeverbranding van afval.

⁵⁶ Artikel 5 van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 21 november 2002 betreffende de verbranding en de meeverbranding van afval.

⁵⁷ Artikelen 7 en 17 van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 21 november 2002 betreffende de verbranding en de meeverbranding van afval

⁵⁸ Artikel 11, §§ 1 tot 11, en bijlage III van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 21 november 2002 betreffende de verbranding en de meeverbranding van afval.

⁵⁹ Artikel 11, § 15, en artikel 13 van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 21 november 2002 betreffende de verbranding en de meeverbranding van afval.

4) Specifieke verplichtingen voor asbest

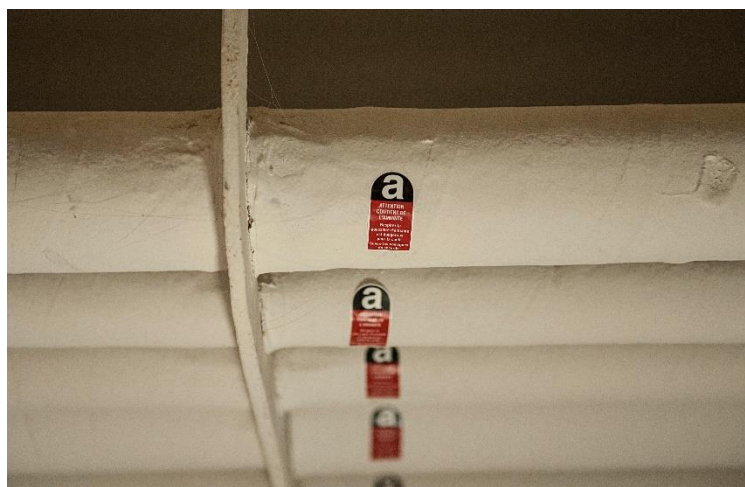
Het op de markt brengen en het gebruik van vezels van het type crocidoliet, amosiet, chrysotiel, anthofylliet, actinoliet en tremoliet en van producten waaraan deze opzettelijk zijn toegevoegd, is sinds 1 januari 2002 verboden⁶⁰.

Het gebruik van producten die asbestvezels bevatten, die reeds geïnstalleerd en/of in bedrijf waren voor 1 januari 2002, blijft toegelaten totdat deze worden verwijderd of aan vervanging toe zijn⁶¹. Niettemin kunnen de ministers die bevoegd zijn voor de Volksgezondheid, de Arbeid en het Leefmilieu om redenen van gezondheidsbescherming het gebruik van dergelijke producten verbieden voordat deze worden verwijderd of aan vervanging toe zijn⁶².

Wat betreft de emissie van asbestdeeltjes in de lucht bij werkzaamheden voor de verwijdering of inkapseling van asbest moeten, indien het om ingedeelde werken gaat⁶³, emissiegrenswaarden gerespecteerd worden⁶⁴ en moeten er in het bijzonder maatregelen worden getroffen om de luchtkwaliteit te vrijwaren, zoals voorgeschreven door de Regering⁶⁵.

Voorts kunnen er ook andere uitbatingvoorwaarden worden opgelegd bedoeld om de luchtkwaliteit te vrijwaren, naargelang het geval, in de vorm van uitbatingvoorwaarden opgenomen in de milieuvergunning⁶⁶ of van bijzondere uitbatingvoorwaarden opgelegd na de ontvangst van een aangifte⁶⁷. De houders van een milieuvergunning zijn bovendien, algemeen genomen, verplicht om alle nodige maatregelen te treffen om de gevaren, hinder of ongemakken veroorzaakt door de inrichtingen die ze uitbaten, te voorkomen⁶⁸.

In het kader van de niet-ingedeelde werken moeten, tijdens alle werken die asbesthoudende toepassingen betreffen en bij het beheer van het asbesthoudend afval, alle voorzorgsmaatregelen worden getroffen om verspreiding van de asbestvezels in de omgeving te vermijden⁶⁹.

Fotos : © Xavier Claes

⁶⁰ Art. 2 van het Koninklijk besluit van 23 oktober 2001 tot beperking van het op de markt brengen en van het gebruik van bepaalde gevaarlijke stoffen en preparaten (asbest).

⁶¹ Art. 4, § 1 van het Koninklijk besluit van 23 oktober 2001 tot beperking van het op de markt brengen en van het gebruik van bepaalde gevaarlijke stoffen en preparaten (asbest).

⁶² Art. 4, § 2 van het Koninklijk besluit van 23 oktober 2001 tot beperking van het op de markt brengen en van het gebruik van bepaalde gevaarlijke stoffen en preparaten (asbest).

⁶³ Artikel 2, § 2, tweede lid, *a contrario*, van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 10 april 2008 betreffende de voorwaarden die van toepassing zijn op de werken voor de verwijdering en de inkapseling van asbest, B.S., 18 juni 2008. Zie rubriek 27 van de lijst met ingedeelde inrichtingen (<http://app.leefmilieubrussel.be/ingedeeldeinrichtingen/>).

⁶⁴ Artikelen 27 en 29, § 2, artikel 30, § 1, en artikel 31, tweede lid, van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 10 april 2008 betreffende de voorwaarden die van toepassing zijn op de werken voor de verwijdering en de inkapseling van asbest

⁶⁵ Artikelen 22 tot 32 van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 10 april 2008 betreffende de voorwaarden die van toepassing zijn op de werken voor de verwijdering en de inkapseling van asbest.

⁶⁶ Krachtens artikel 56 van de ordonnantie van 5 juni 1997 betreffende de milieuvergunningen.

⁶⁷ Krachtens artikel 6, § 1, en artikel 68 van de ordonnantie van 5 juni 1997 betreffende de milieuvergunningen.

⁶⁸ Artikel 96, § 1, 1°, gecombineerd met artikel 63, § 1, 3°, van de ordonnantie van 5 juni 1997 betreffende de milieuvergunningen.

⁶⁹ Artikel 2, § 2 van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 10 april 2008 betreffende de voorwaarden die van toepassing zijn op de werken voor de verwijdering en de inkapseling van asbest.

Deze voorzorgsmaatregelen worden bepaald in functie van, onder andere, het type van asbesthoudend materiaal, het risico dat asbestvezels vrijkomen tijdens de werken of de aanwezigheid van personen die niet betrokken zijn bij de werf. Ze bestaan onder andere uit de al dan niet gecombineerde toepassing van de volgende maatregelen: een zuivere demontage die ofwel manueel wordt uitgevoerd, ofwel met aangepaste gereedschappen die de verspreiding van asbestvezels beperken, de afsluiting van de werkzone van de aangrenzende vertrekken, de verneveling van water of van een fixeermiddel (vóór en tijdens de werken), de afzuiging van de vezels aan de bron met behulp van een speciale stofzuiger die is voorzien van een absoluutfilter, het gebruik van de couveusezakmethode.

Foto : © Xavier Claes

In geval van afbraak moet alle asbest in het gebouw worden verwijderd overeenkomstig de voorschriften van de regelgeving⁷⁰.

In het geval van een verbouwing van een gebouw, moeten alle asbesthoudende toepassingen, waaraan men bij de werken raakt, ook vooraf worden weggehaald⁷¹.

Het is verboden gebruik te maken van mechanische werktuigen met hoge snelheid, hogedrukreinigers, droge straalmiddelen (met zand), luchtcompressoren, schuurschijven en slijpmachines voor het bewerken, snijden, doorboren of reinigen van voorwerpen of ondergronden die asbest bevatten of die bekleed zijn met dergelijke materialen, of voor de verwijdering van asbest⁷².

Een volledige asbestinventaris moet als bijlage worden opgenomen bij elke milieuvergunningaanvraag van klasse I.B of aangifte van klasse I.C, die betrekking heeft op een werf voor de verwijdering of de inkapseling van asbest, en dit in overeenstemming met artikel 40⁷³.

Een volledige asbestinventaris moet eveneens worden opgesteld voor de volgende gevallen⁷⁴ :

- afbraak van een gebouw of een kunstwerk met een bruto-oppervlakte van meer dan 500 m²;
- verbouwing van een oppervlakte van meer dan 500 m² van een gebouw of van een kunstwerk.

De twee bovenstaande activiteiten zijn onderworpen aan een voorafgaande aangifte en de asbestinventaris moet worden toegevoegd aan elk aangifteformulier voor elk van deze twee ingedeelde inrichtingen⁷⁵.

De asbesthoudende toepassingen die in de inventaris worden opgenomen moeten, voorafgaand aan elke verbouwing of afbraak, ter plaatse van een merkteken worden voorzien. Indien het aanbrengen van deze merktekens niet mogelijk is, moeten er op een zichtbare plaats plannen opgehangen worden waarop de betrokken asbesthoudende toepassingen zijn aangeduid⁷⁶.

De asbestinventaris moet niet worden opgesteld voor gebouwen waarvan de stedenbouwkundige vergunning voor de bouw werd afgeleverd na 30 september 1998⁷⁷.

⁷⁰ Artikel 2, § 3, eerste lid van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 10 april 2008 betreffende de voorwaarden die van toepassing zijn op de werven voor de verwijdering en de inkapseling van asbest.

⁷¹ Artikel 2, § 3, tweede lid van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 10 april 2008 betreffende de voorwaarden die van toepassing zijn op de werven voor de verwijdering en de inkapseling van asbest.

⁷² Artikel 2, § 3, vierde lid van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 10 april 2008 betreffende de voorwaarden die van toepassing zijn op de werven voor de verwijdering en de inkapseling van asbest.

⁷³ Artikel 3 van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 10 april 2008 betreffende de voorwaarden die van toepassing zijn op de werven voor de verwijdering en de inkapseling van asbest.

⁷⁴ Artikel 4, eerste lid van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 10 april 2008 betreffende de voorwaarden die van toepassing zijn op de werven voor de verwijdering en de inkapseling van asbest.

⁷⁵ Artikel 4, tweede lid van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 10 april 2008 betreffende de voorwaarden die van toepassing zijn op de werven voor de verwijdering en de inkapseling van asbest.

⁷⁶ Artikel 4, derde lid van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 10 april 2008 betreffende de voorwaarden die van toepassing zijn op de werven voor de verwijdering en de inkapseling van asbest.

⁷⁷ Artikel 4, vierde lid van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 10 april 2008 betreffende de voorwaarden die van toepassing zijn op de werven voor de verwijdering en de inkapseling van asbest.

5) Specifieke verplichtingen voor voertuigen

De Regering heeft op het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest een "lage emissiezone" ("LEZ") gecreëerd waarbinnen het recht tot toegang voor motorvoertuigen afhangt van de mate van emissies van luchtverontreinigende stoffen zoals bepaald door de Regering (op basis van de EURO-norm) volgens een kalender opgesteld tot 2025⁷⁸:

- Vanaf 1 januari 2018 tot 31 december 2018, één van de volgende types motorvoertuigen:
 - 1) de voertuigen waarvan de dieselmotor ten minste voldoet aan de euronorm II of 2;
 - 2) de voertuigen met een benzine- of aardgasmotor;
- Vanaf 1 januari 2019 tot 31 december 2019, één van de volgende types motorvoertuigen:
 - 1) de voertuigen waarvan de dieselmotor ten minste voldoet aan de euronorm III of 3;
 - 2) de voertuigen waarvan de benzine- of aardgasmotor ten minste voldoet aan de euronorm II of 2;
- Vanaf 1 januari 2020 tot 31 december 2021, één van de volgende types voertuigen:
 - 1) de voertuigen waarvan de dieselmotor ten minste voldoet aan de euronorm IV of 4;
 - 2) de voertuigen waarvan de benzine- of aardgasmotor ten minste voldoet aan de euronorm II of 2;
- Vanaf 1 januari 2022 tot 31 december 2024, één van de volgende types voertuigen:
 - 1) de voertuigen waarvan de dieselmotor ten minste voldoet aan de euronorm V of 5, 5a of 5b;
 - 2) de voertuigen waarvan de benzine- of aardgasmotor ten minste voldoet aan de euronorm II of 2;
- Vanaf 1 januari 2025, één van de volgende types voertuigen:
 - 1) de voertuigen waarvan de dieselmotor ten minste voldoet aan de euronorm VI of 6;
 - 2) de voertuigen waarvan de benzine- of aardgasmotor ten minste voldoet aan de euronorm III of 3.

Elk voertuig dat niet is geregistreerd in het repertorium van de voertuigen zoals vermeld in het koninklijk besluit van 20 juli 2001 betreffende de inschrijving van voertuigen, moet voorafgaandelijk geregistreerd worden om toegang te verkrijgen tot de lage-emissiezones.⁷⁹ Ook voertuigen met een buitenlandse nummerplaat moeten geregistreerd worden om toegang te verkrijgen tot de lage-emissiezone⁸⁰.

Er zijn verschillende afwijkingen voorzien voor bepaalde types voertuigen (prioritaire voertuigen, voertuigen van de krijgsmacht, etc.)⁸¹, desgevallend na voorafgaand akkoord van de administratie. Verder kan er een tijdelijke toelating ("LEZ-dagpas") worden toegekend voor een dag (maximaal 8 keer per kalenderjaar per voertuig)⁸².

⁷⁸ Artikelen 3.2.16 tot 3.2.27 van het BWLKE ; artikelen 4 en 5 §1, 3° van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 25 januari 2018 betreffende het instellen van een lage-emissiezone, B.S. 2 februari 2018.

⁷⁹ Artikel 3.2.16 van het BWLKE

⁸⁰ Artikel 9 van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 25 januari 2018 betreffende het instellen van een lage-emissiezone

⁸¹ Artikel 3.2.16 van het BWLKE ; artikel 5 §1, 4° alsook bijlage 1 van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 25 januari 2018 betreffende het instellen van een lage-emissiezone

⁸² Artikel 6 en 8 alsook bijlage 1 van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 25 januari 2018 betreffende het instellen van een lage-emissiezone

6) Specifieke verplichtingen voor carrosserieën

De Regering heeft uitbatingsvoorwaarden vastgesteld voor bepaalde installaties voor het overspuiten van voertuigen of voertuigonderdelen die gebruik maken van oplosmiddelen⁸³. Deze uitbatingsvoorwaarden houden rechtstreeks verband met de luchtkwaliteit.

Zo beogen deze voorwaarden meer bepaald het gebruik van bepaalde afbijtmiddelen of bepaald materiaal (spuitpistolen). Bovendien zijn er ook verplichtingen voorzien met betrekking tot de bestemming van lokalen voor bepaalde activiteiten alsook de verplichting een filterinstallatie te voorzien voor lucht afkomstig van een verfspuitcabine.

7) Specifieke verplichtingen voor textielreiniging met behulp van solventen

De Regering heeft uitbatingsvoorwaarden bepaald voor textielreiniging met behulp van solventen⁸⁴.

Deze uitbatingsvoorwaarden beogen meer bepaald de verplichting om de blootstelling van personen aan dampen van gehalogeneerde solventen voortdurend op het laagst mogelijke niveau te houden⁸⁵. Wanneer daarenboven een inrichting die met gehalogeneerde solventen werkt aan woonruimten of lokalen grenst waar voedingsmiddelen bestemd voor menselijk gebruik worden opgeslagen of verkocht, moet de inrichting zo worden ingericht dat elke diffusie van solventen door muren en plafonds naar aangrenzende ruimten wordt voorkomen, zodat de gemiddelde concentratie aan gehalogeneerde solventen, over 24 uur gemeten, in de aangrenzende ruimten nooit hoger is dan 0,7 ppm⁸⁶. Onverminderd dit voorschrift mag de concentratie aan gehalogeneerde solventen buiten de lokalen van de inrichting nooit meer dan 10 ppm bedragen⁸⁷.

8) Benzeen en koolstofmonoxide (CO) in de lucht

In Brussel zijn er grenswaarden vastgelegd voor de concentraties van benzeen en koolmonoxide in de lucht teneinde schadelijke gevolgen voor de gezondheid van de mens en voor het leefmilieu in zijn geheel te voorkomen, te verhinderen of te verminderen⁸⁸.

Voor benzeen is de grenswaarde vastgelegd op 5 µg/m³ per kalenderjaar (periode van de gemiddelde berekening) en voor CO is de grenswaarde vastgelegd op 10 µg/m³ voor een blootstellingsduur van 8 uur⁸⁹.

9) Zwaveldioxide (SO₂), stikstofoxides (NO_x) en stof

Het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 18 januari 2018 betreffende de beperking van de emissies van bepaalde verontreinigende stoffen in de lucht door middelgrote stookinstallaties⁹⁰ legt regels vast om de emissie van zwaveldioxide (SO₂), stikstofoxides (NO_x) en stof van middelgrote stookinstallaties (zoals bijvoorbeeld verwarmingsketels en motoren (warmtekrachtkoppelingen en noodgroepen)) te beperken en zodoende de emissies en de daarmee gepaard gaande risico's voor de menselijke gezondheid en het milieu te beperken.

Hetzelfde besluit stelt ook regels vast om te waken over de koolmonoxide-emissies (CO) en deze te beperken.

De grenswaarden voor verontreinigde stoffen verschillen naargelang de middelgrote stookinstallaties nieuw of reeds bestaand zijn⁹¹.

⁸³ Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 15 mei 2003 tot vaststelling van de exploitatievoorwaarden voor bepaalde installaties voor het overspuiten van voertuigen of voertuigonderdelen die gebruik maken van oplosmiddelen, B.S. 12 juni 2003.

⁸⁴ Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 12 juli 2001 tot vaststelling van de exploitatievoorwaarden voor de textielreiniging met behulp van solventen, B.S. 1 september 2001.

⁸⁵ Artikel 11, § 1 van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 12 juli 2001 tot vaststelling van de exploitatievoorwaarden voor de textielreiniging met behulp van solventen.

⁸⁶ Artikel 11, § 2, eerste lid van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 12 juli 2001 tot vaststelling van de exploitatievoorwaarden voor de textielreiniging met behulp van solventen.

⁸⁷ Artikel 11, § 2, tweede lid van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 12 juli 2001 tot vaststelling van de exploitatievoorwaarden voor de textielreiniging met behulp van solventen.

⁸⁸ Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 5 juli 2001 betreffende de grenswaarden voor benzeen en koolmonoxide in de lucht, B.S. 21 september 2001.

⁸⁹ Bijlage 6 van het Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 5 juli 2001 betreffende de grenswaarden voor benzeen en koolmonoxide in de lucht.

⁹⁰ B.S. 27 februari 2018.

⁹¹ Artikel 6 en bijlage 1 tot 4 van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 18 januari 2018 betreffende de beperking van de emissies van bepaalde verontreinigende stoffen in de lucht door middelgrote stookinstallaties. Zie eveneens:

INBREUKEN

Vormen een inbreuk op de wetgeving betreffende de luchtkwaliteit en de emissie van luchtverontreinigende stoffen, het schenden van⁹²:

- de reglementeringen of het gebruiksverbod van toestellen, installaties of producten die verontreiniging kunnen veroorzaken, opgelegd door de Regering⁹³; aldus is ook de niet-naleving van de voorschriften uit de besluiten betreffende verwarmings- en koelinstallaties een inbreuk;
- de uitstootnormen of de beperkings- of verbodsmaatregelen voor sommige vormen van verontreiniging die de Regering heeft genomen⁹⁴; aldus vormt ook de niet-naleving van de grenswaarden voor de emissie van asbestdeeltjes in de lucht bij asbestwerken een inbreuk⁹⁵, net als de verbranding van afval in open lucht, wanneer het niet gaat om plantaardig afval afkomstig van het onderhoud van tuinen, de ontbossing of ontginning van terreinen of bedrijfslandbouwkundige werkzaamheden⁹⁶.
- de maatregelen genomen door de Regering om de blootstelling aan PM_{2,5} te verminderen⁹⁷;
- de maatregelen uit het actieplan op korte termijn van de Regering om het hoofd te kunnen bieden aan een dreigende overschrijding of een overschrijding van een grenswaarde of alarmdrempel⁹⁸; en
- de maatregelen betreffende de lage emissie zones⁹⁹.

Foto : © Thinkstock

De overtredingen op het vlak van luchtkwaliteit, zoals opgenomen in de wetgeving op de milieuvergunningen, zijn in het bijzonder¹⁰⁰:

- de schending, door de houder van een milieuvergunning, van zijn plicht om alle nodige voorzorgsmaatregelen te treffen om de gevaren, hinder of ongemakken veroorzaakt door de inrichtingen die hij uitbaat te voorkomen, indien die voorzorgsmaatregelen betrekking hebben op de luchtkwaliteit¹⁰¹; en
- de niet-naleving, door de houder van een milieuvergunning, de uitbater of de aangever van een ingedeelde inrichting, van de algemene uitbatingsvoorwaarden die de Regering heeft vastgelegd voor de categorie waartoe zijn inrichting behoort¹⁰² (bijvoorbeeld voor een installatie voor de verbranding of meerverbranding van afval, een carrosserie, een textielreiniging die gebruik maakt van solventen) of die aan de uitbater zijn opgelegd, hetzij in zijn milieuvergunning¹⁰³, hetzij na ontvangst door de bevoegde overheid van zijn aangifte¹⁰⁴, wanneer die voorwaarden erop gericht zijn de luchtkwaliteit te vrijwaren¹⁰⁵.

https://leefmilieu.brussels/themas/gebouwen-en-energie/verplichtingen/stookinstallaties-beperking-van-de-emissies-van?_ga=2.25547581.1870574256.1625165354-285960290.1625165354

⁹² Artikel 3.4.3 van het BWLKE.

⁹³ Artikel 3.4.3, § 1, 1°, gecombineerd met artikel 3.2.9 van het BWLKE.

⁹⁴ Artikel 3.4.3, § 1, 2°, gecombineerd met artikel 3.2.9 van het BWLKE.

⁹⁵ Artikel 3.4.3, § 1, 2°, gecombineerd met artikel 3.2.9 van het BWLKE en met artikel 27 van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 10 april 2008 betreffende de voorwaarden die van toepassing zijn op de werken voor de verwijdering en de inkapseling van asbest.

⁹⁶ Artikel 3.4.3, § 1, 2°, gecombineerd met artikel 3.2.9 van het BWLKE en met artikel 6 van het koninklijk besluit van 26 juli 1971 tot oprichting van zones voor speciale bescherming tegen luchtverontreiniging.

⁹⁷ Artikel 3.4.3, § 1, 3°, gecombineerd met artikel 3.2.10 van het BWLKE.

⁹⁸ Artikel 3.4.3, § 1, 4°, gecombineerd met artikel 3.2.11 van het BWLKE.

⁹⁹ Artikelen 3.2.18 en 3.4.1/1 van het BWLKE

¹⁰⁰ Artikel 96, § 1, 1°, van de ordonnantie van 5 juni 1997 betreffende de milieuvergunningen.

¹⁰¹ Artikel 96, § 1, 1°, gecombineerd met artikel 63, § 1, 3°, van de ordonnantie van 5 juni 1997 betreffende de milieuvergunningen.

¹⁰² Krachtens artikel 6 van de ordonnantie van 5 juni 1997 betreffende de milieuvergunningen.

¹⁰³ Krachtens artikel 56 van de ordonnantie van 5 juni 1997 betreffende de milieuvergunningen.

¹⁰⁴ Krachtens artikel 6, § 2, *in fine*, en artikel 68 van de ordonnantie van 5 juni 1997 betreffende de milieuvergunningen.

¹⁰⁵ Een inbreuk op zijn verplichtingen is een overtreding op grond van artikel 96, § 1, 1° van de ordonnantie van 5 juni 1997 betreffende de milieuvergunningen.

De niet-naleving van de volgende Europese voorschriften, met als doel de ozonlaag te beschermen, is eveneens een overtreding¹⁰⁶:

- het verbod op de productie¹⁰⁷ en het gebruik¹⁰⁸ van de stoffen opgenomen in bijlage I van de Verordening nr. 1005/2009 (zoals chloorfluorkoolstoffen, halonen, tetrachloorkoolstof, methylbromide en chloorfluorkoolwaterstoffen), of zonder daar de voorwaarden van na te leven, behoudens de gevallen waarvoor een afwijking is voorzien. Die afwijkingen betreffen in het bijzonder de productie of het gebruik van die stoffen uitsluitend voor een van de volgende doeleinden¹⁰⁹:
 - als grondstof¹¹⁰;
 - als technische hulpstof in installaties die bestaan op 1 september 1997 en waarvan de emissies verwaarloosbaar zijn¹¹¹; of
 - voor essentieel gebruik in laboratoria en voor analytische doeleinden, tenzij indien het gaat om fluorkoolwaterstoffen, op voorwaarde dat¹¹²:
 - > de gebruikende onderneming zich registreert bij de Europese Commissie en de betreffende gegevens bijwerkt; en
 - > de producenten en invoerders die leveren aan de gebruikende onderneming of die de gereguleerde stoffen voor eigen rekening gebruiken, aan de Europese Commissie de verwachte vraag meedelen voor de betreffende periode, met vermelding van de aard en de hoeveelheid van de stoffen in kwestie;
- het verbod op het gebruik van brandbeveiligingssystemen en blusapparaten die halonen bevatten, zonder naleving van de voorwaarden voor afwijkingen (meer bepaald het '*kritische*' gebruik van halonen vermeld in bijlage VI van Verordening nr. 1005/2009)¹¹³;
- het verbod op de uitvoer van de stoffen opgesomd in bijlage I van de Verordening nr. 1005/2009, zonder naleving van de voorwaarden voor afwijkingen (in het bijzonder de afgifte van een vergunning door de Commissie)¹¹⁴;
- de verplichting tot terugwinning en recyclage, regeneratie of vernietiging van de stoffen opgesomd in bijlage I van de Verordening nr. 1005/2009 in:
 - koel-, klimaatregelings- en warmtepompapparatuur;
 - apparatuur die oplosmiddelen bevat; en
 - systemen voor brandbeveiliging en brandblusapparaten¹¹⁵;
- de verplichting tot terugwinning, indien technisch en economisch haalbaar, van de stoffen opgesomd in bijlage I van de Verordening nr. 1005/2009 in alle andere producten en apparatuur en de verplichting om die stoffen te vernietigen met behulp van de vanuit milieuoogpunt meest aanvaardbare techniek¹¹⁶;
- de verplichting tot het treffen van maatregelen om elk risico op lekkage of emissie te vermijden van de stoffen opgesomd in bijlage VII van de Verordening nr. 1005/2009¹¹⁷;
- de verplichting, voor elke onderneming die apparatuur gebruikt die gereguleerde stoffen bevat, om geregeld controles te doen op lekkage en, bij vaststelling van een lek, zo snel mogelijk de herstelling uit te voeren, hoe dan ook binnen de 14 dagen na de vaststelling¹¹⁸; en
- het verbod op de productie, het gebruik en de uitvoer van de nieuwe stoffen opgesomd in bijlage II van de Verordening nr. 1005/2009¹¹⁹.

¹⁰⁶ Krachtens artikel 31, § 1, 3^e, gecombineerd met artikel 2, § 1, 3^e, 7de streepje, van het Wetboek van Inspectie en Milieuaansprakelijkheid.

¹⁰⁷ Artikel 4 van de Verordening nr. 1005/2009.

¹⁰⁸ Artikel 5, § 1, en artikel 6, § 2, van de Verordening nr. 1005/2009.

¹⁰⁹ Zie ook, voor bepaalde stoffen, artikel 11, §§ 1 en 3 tot 7, en artikel 12 van de Verordening nr. 1005/2009.

¹¹⁰ Artikel 7 van de Verordening nr. 1005/2009.

¹¹¹ Artikel 8 van de Verordening nr. 1005/2009.

¹¹² Artikelen 10 en 11, § 2, van de Verordening nr. 1005/2009.

¹¹³ Artikelen 6, § 2, en 13, § 1, van de Verordening nr. 1005/2009.

¹¹⁴ Artikel 17 van de Verordening nr. 1005/2009.

¹¹⁵ Artikel 22, § 1, van de Verordening nr. 1005/2009.

¹¹⁶ Artikel 22, §§ 2 en 4, van de Verordening nr. 1005/2009.

¹¹⁷ Artikel 23, §§ 1, 5 en 6, van de Verordening nr. 1005/2009.

¹¹⁸ Artikel 23, §§ 2 en 3, van de Verordening nr. 1005/2009.

¹¹⁹ Artikel 24 van de Verordening nr. 1005/2009.

Tot slot is het beheer van afvalstoffen tegen de verplichting in om dat beheer uit te voeren zonder dat het risico voor het water of geluidshinder oplevert, en zonder naleving van de uitvoeringsmaatregelen getroffen op grond van die verplichting, een overtreding van de afvalstoffenwetgeving¹²⁰.

De niet-naleving van de volgende Europese verplichtingen inzake gefluoreerde broeikasgassen vormt eveneens een inbreuk¹²¹:

- het opzettelijk uitstoten van gefluoreerde broeikasgassen in de atmosfeer indien voor het beoogde gebruik de emissie technisch niet noodzakelijk is¹²²;
- de specifieke regels voor lekcontroles van apparatuur die niet in schuimen opgenomen gefluoreerde broeikasgassen bevat in hoeveelheden van 5 ton CO₂-equivalent of meer¹²³;
- de verplichting om de in het vorig punt genoemde apparatuur die gefluoreerde broeikasgassen bevat in hoeveelheden van 500 ton CO₂-equivalent of meer, te voorzien van een lekkagedetectiesysteem dat de exploitant of een onderhoudsbedrijf voor elke lekkage waarschuwt¹²⁴;
- de verplichting een register bij te houden van de apparatuur die het voorwerp moeten uitmaken van lekcontroles¹²⁵;
- de verplichting om alle nodige voorzorgsmaatregelen te nemen die noodzakelijk zijn om emissies van gefluoreerde broeikasgassen zoveel mogelijk te beperken¹²⁶;
- de verplichting voor exploitanten van stationaire apparatuur, of van koeleenheden op koelwagens en koelaanhangwagens, die niet in schuimen opgenomen gefluoreerde broeikasgassen bevat, om ervoor te zorgen dat de terugwinning van die gassen wordt uitgevoerd door natuurlijke personen die houder zijn van de relevante certificaten zodat die gassen worden gerecycled, geregenereerd of vernietigd¹²⁷;
- de verplichting om de voorgeschreven opleidingen of certificeringsprogramma's te volgen¹²⁸;
- het verbod op het gebruik van zwavelhexafluoride bij het spuitgieten van magnesium en bij de terugwinning van spuit-gietlegeringen van magnesium, of bij het vullen van autobanden, net zoals het verbod op het gebruik van gefluoreerde broeikasgassen, met een aardopwarmingsvermogen van 2 500 of meer voor de service of het onderhoud van koelapparatuur met een hoeveelheid koelmiddelvulling van 40 ton CO₂-equivalent of meer (behoudens bepaalde uitzonderingen geldig tot 1 januari 2030 en onder bepaalde voorwaarden)¹²⁹; en
- bepaalde rapporteringsverplichtingen voorzien in de Verordening nr. 517/2014¹³⁰.

¹²⁰ Artikel 49, 1°, gecombineerd met artikel 17, 1°, van de ordonnantie van 14 juni 2012 betreffende het afval.

¹²¹ Krachtens artikel 31, § 1, 3° gecombineerd met artikel 2, § 1, 3°, derde streepje van het Wetboek van Inspectie en Milieuaansprakelijkheid.

¹²² Artikel 3 van de Verordening 517/2014.

¹²³ Artikel 4 van de Verordening 517/2014.

¹²⁴ Artikel 5 van de Verordening 517/2014.

¹²⁵ Artikel 6 van de Verordening 517/2014.

¹²⁶ Artikel 7 van de Verordening 517/2014.

¹²⁷ Artikel 8 van de Verordening 517/2014.

¹²⁸ Artikel 10 van de Verordening 517/2014.

¹²⁹ Artikel 13 van de Verordening 517/2014.

¹³⁰ Artikel 19, §§ 1 tot 3 van de Verordening 517/2014.

SANCTIES

A. Strafrechtelijke sancties

De mogelijke hoofdstraf kan gaan van een gevangenisstraf van 8 dagen tot twee jaar en/of een geldboete van 50 tot 100.000 euro¹³¹, onder voorbehoud van verzachtende¹³² of verzwarende¹³³ omstandigheden en recidive¹³⁴.

De bevoegde rechtbank is evenwel bij machte om een alternatieve hoofdstraf uit te spreken voor de straf waarvan hierboven sprake, indien de situatie zich daartoe leent¹³⁵. In dit geval moet de voorkeur worden gegeven aan het uitspreken van een werkstraf¹³⁶.

Het bedrag van de hierboven vermelde boetes is het wettelijke bedrag. In geval van veroordeling moet dit bedrag vermenigvuldigd worden met acht (omdat de wet voorziet dat dit bedrag verhoogd moet worden met 70 opdecimen, d.w.z. 70 decimen van dit bedrag)¹³⁷.

Desgevallend kunnen de bijkomende straffen waarin het Strafwetboek voorziet worden uitgesproken¹³⁸ en kunnen bijkomende maatregelen opgelegd worden door de bevoegde rechtbank¹³⁹.

De beslissing tot veroordeling wordt in het strafregister van de betrokkene opgenomen (behalve bij opschorting van uitspraak of het verstrijken van de voorziene termijn)¹⁴⁰.

B. Administratieve sancties

Het bedrag van de alternatieve administratieve boete gaat van 50 tot 62.500 euro¹⁴¹, onder voorbehoud van samenloop van meerdere misdrijven¹⁴² en recidive¹⁴³. Dit bedrag kan verlaagd worden onder het wettelijke minimum in geval van verzachtende omstandigheden¹⁴⁴.

De alternatieve administratieve geldboete kan gekoppeld worden aan een bevel tot stopzetting van het misdrijf binnen een bepaalde termijn, desgevallend op straffe van een dwangsom¹⁴⁵. Het totale bedrag van de dwangsom mag niet meer zijn dan 62.500 euro¹⁴⁶ en kan worden vastgesteld op één bepaald bedrag of op een bedrag per tijdseenheid of per misdrijf. De dwangsom kan worden opgeheven, de looptijd ervan kan worden geschorst gedurende een bepaalde termijn of het bedrag ervan kan worden verminderd op vraag van de persoon aan wie op straffe van een dwangsom het bevel tot stopzetting van het misdrijf binnen een bepaalde termijn werd opgelegd, indien deze persoon in de gehele of gedeeltelijke, definitieve of tijdelijke onmogelijkheid verkeert om aan het bevel te voldoen¹⁴⁷.

Ten slotte kan een persoon die met een alternatieve administratieve geldboete strafbaar is, vragen om uitstel van de gehele of gedeeltelijke tenuitvoerlegging van de beslissing tot oplegging van een geldboete, indien deze persoon, binnen de periode van vijf jaar voorafgaand aan de vaststelling van het misdrijf, geen alternatieve administratieve geldboete of strafrechtelijke sanctie heeft gekregen wegens een overtreding op de milieuwetgevingen beschermd door het Wetboek van Inspectie en Milieuaansprakelijkheid, voor een overtreding rechtstreeks voorzien in dit Wetboek of voor een overtreding voorzien in de wet betreffende het dierenwelzijn¹⁴⁸. Het uitstel wordt van rechtswege herroepen indien de betrokken persoon binnen drie jaar vanaf de kennisgeving van de beslissing tot oplegging van een alternatieve administratieve geldboete, een nieuw misdrijf begaat waarvoor een alternatieve administratieve geldboete of een strafrechtelijke sanctie wordt opgelegd¹⁴⁹.

Foto : © Getty Images

¹³¹ Artikel 31, § 1, van het Wetboek van Inspectie en Milieuaansprakelijkheid.

¹³² Artikel 85 van boek I van het Strafwetboek.

¹³³ Artikel 32 van het Wetboek van Inspectie en Milieuaansprakelijkheid.

¹³⁴ Artikel 33 van het Wetboek van Inspectie en Milieuaansprakelijkheid.

¹³⁵ Zie artikelen 37quinquies tot 37septies van het Strafwetboek en artikelen 37octies tot 37undecies van het Strafwetboek.

¹³⁶ Artikel 31, § 4, van het Wetboek van Inspectie en Milieuaansprakelijkheid.

¹³⁷ Artikel 1 van de wet van 5 maart 1952 betreffende de opdecimes op de strafrechtelijke boeten (*B.S.*, 3 april 1952).

¹³⁸ Artikel 33bis gecombineerd met artikel 31, tweede lid, van het Strafwetboek en artikelen 35 en 42 tot 43ter van het Strafwetboek.

¹³⁹ Artikelen 34 tot 41 van het Wetboek van Inspectie en Milieuaansprakelijkheid.

¹⁴⁰ Artikel 590 van het Wetboek van strafvordering.

¹⁴¹ Artikel 45, derde lid, van het Wetboek van Inspectie en Milieuaansprakelijkheid.

¹⁴² Artikel 48 van het Wetboek van Inspectie en Milieuaansprakelijkheid.

¹⁴³ Artikel 52 van het Wetboek van Inspectie en Milieuaansprakelijkheid.

¹⁴⁴ Artikel 45, vierde lid, van het Wetboek van Inspectie en Milieuaansprakelijkheid.

¹⁴⁵ Artikel 46 van het Wetboek van Inspectie en Milieuaansprakelijkheid.

¹⁴⁶ Artikel 46 van het Wetboek van Inspectie en Milieuaansprakelijkheid.

¹⁴⁷ Artikel 46, derde lid van het Wetboek van Inspectie en Milieuaansprakelijkheid.

¹⁴⁸ Artikel 45/1, eerste lid van het Wetboek van Inspectie en Milieuaansprakelijkheid.

¹⁴⁹ Artikel 45/1, tweede lid van het Wetboek van Inspectie en Milieuaansprakelijkheid.

